

В. О. Іванова

Нові Баси

НОВІ БАСИ – колишнє селище міського типу, нині мікрорайон на південно-східній околиці Сум, у межах Зарічного району, лежить на лівому березі Псла (басейн Дніпра), межує із сумськими мікрорайонами Баси й Караван і селом Бездрик (Сумський район; вперше згадується в історичних джерелах 1677). Проходить автомобільний шлях Суми–Полтава. Історія Нових Басів розпочинається наприкінці 19 – на початку 20 ст., коли були прокладені Харківсько-Миколаївська та Белгородсько-Сумська залізниці. 1898 року на кошти цукрозаводчика Павла Харитоненка збудовано у стилі [неоготики](#) вокзал (зберігся донині), а в 1901 відкрито станцію Бездрик (нині Баси, входить до Сумського залізничного вузла). Водночас виникло станційне селище. Навколишні землі належали до Верхньосироватської, Нижньосироватської і Тимофіївської волостей. До 1925 – у складі Харківської губернії; водночас до 1923 – Сумський повіт. Під час Визвольних змагань 1917–1921 – місце збройного протистояння між німецько-австрійськими та червоноармійськими загонами (1918), військами Армії УНР і червоними партизанами (січень 1919) за контроль над залізничною станцією та Сумами. 1923–1930 – у складі Сумської округи; 1932–1939 – Харківської, від 1939 – Сумської області; 1923–1925 – Жовтневого, 1925–1957 – Краснопільського, від 1957 – Сумського районів. У радянський період у офіційних джерелах фігурувало як селище залізничної станції Баси та належало до Бездрицької сільської ради. Від жовтня 1941 до серпня 1943 – під німецькою окупацією. У серпні 1943 під час наступу тут загинуло багато радянських воїнів, які поховані у двох братських могилах. Від 1958 – селище Баси, згодом – село із сучасною назвою. Від 1960 – селище міського типу. У другій половині 1960-х років Новобасівську селищну раду (були підпорядковані села Баси та Караван) ліквідовано та включено у межі Сум. На території мікрорайону Баси – пам'ятка архітектури національного значення садибний будинок Штеричевої (початок 19 – початок 20 століття) та пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення Басівський парк (кінець 19 ст., 25,7 га).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Нові Баси / В. О. Іванова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-73300>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).